

Musikken spiller med inkluderende toner

Interview med Anders Boysen

af Erik Lyhne

April 2013

CV

Født 1974

Uddannet lærer i 2004, men har undervist i musik og specielt sammenspil siden 1992. Har undervist på musikskoler, fri og efterskoler, og er nu ansat som folkeskolelærer i Horsens, med masser af musik på skemaet.

Udgivet Boysens musiktime: lets go og lets go again på forlaget Dansk Sang, og aktuell med bogen "Så synger vi" et blandet sang – og sammenspilmateriale til indskoling.

Spiller i bl.a Poppenheimer og laver børnekoncerter med orkesteret "Ørehængerne", hvormed han lige nu er CD aktuell med CD'en "Boysens musiktime & Ørehængerne" Derud over er Anders meget benyttet som kursusinstruktør på diverse kurser under CFU, VIA og Musiklærerforeningen, samt på enkelte skoler og musikskoler rundt omkring i Danmark.

Du kan læse mere her: www.boysensmusiktime.dk

På VIAUC Læreruddannelsen i Århus havde vi arrangeret et kursus i samarbejde med Århus Musiklærerforening og Forlaget Dansk Sang. Til vores årlige kursusdag* inviterer vi meget bredt ud. Vores studerende, tidligere studerende, medlemmer af musiklærerforeningen, alle praktikskoler. Kort sagt alle der har lyst til en dag i samværet omkring musikken.

Denne gang var det en af vores tidligere guld-studerende Anders Boysen, som kom og gav en uforglemmelig kursusdag. Anders Boysen tog både udgangspunkt i den daglige undervisning som musiklærer og i det undervisningsmateriale – Boysens Musiktime: Lets go og Lets go again – som er udgivet på Forlaget Dansk Sang. Vi havde en forrygende dag med masser af sang, sammenspil, faglig snak i pauserne.

Billederne, som er fra vores kursus med Anders Boysen, taler deres eget sprog.

I forbindelse med arrangementet talte jeg med Anders Boysen om musikkens betydning:

Hvad oplever du musikken kan bruges til i samværet med eleverne i skolen?

Vi snakker

inklusion, snakker og skriver, går på kurser og læser bøger, snakker lidt mere, prøver tingene af i praksis, laver fejl, snakker igen og lærer noget nyt. Hvor er det dejligt at man engang i mellem kan blive klogere på sig selv og opdage at noget, som man tidligere afskrev, pludselig kan lade sig gøre og er en gode ide. Når jeg står i musiklokalet og skal lave sammenspil, ja så opstår der inklusion – nogle gange nærmest af sig selv. Når tingene rigtigt kører og musikken spiller, og alle børn er fuldt engageret på deres niveau, så oplever jeg at de spilleregler og den andedamsstemning, der til hverdag kan være i en

klasse, bliver ophævet. Det er ret spændende for hvad sker der lige når musikken spiller.

Hvad er det musik kan?

For det første så kan vi ikke spille sammen, hvis ikke vi har fælles puls. Vores hjerte skal slå i samme takt, og vi skal være enige om noget så lavpraktisk som at tælle til 4 – på samme tid. Ikke at det er let, men det kan gøres og det er fundamentet. Når fundamentet er lagt, kan vi bygge oven på. Her kommer første udfordring, hvor vi skal have fællesskabsfølelsen fastlagt. Vi kan nemlig let høre, hvis der er nogle som falder igennem og ikke lige umiddelbart har pulsen. Men min erfaring, og dermed også min personlige statistik siger, at det ikke kun er de udfordrede børn, der har vanskeligheder her. Det er et bredt udsnit af dem. Dermed kommer vi et lille skridt tættere på at være ens – på at have svært ved de samme ting. Nogle gange er det jo også de stille piger og drenge, som har let ved det. Så opstår der en åbning til at fremhæve dem og lade dem være hjælpeinstruktører og vejvisere. Når man har arbejdet sammen med puls, og alle i det mindste er bekendt med ordet og dets betydning, så er det tid til at gå i gang med sammenspillet. Det er jo ingen hemmelighed, at jeg benytter mig af notationsprincippet fra boysens musiktime, da mine erfaringer med dette notationsprincip er ret gode.

Hvorfor bruger du ikke noder?

Jeg har så ofte oplevet, at når jeg fjerner noderne, så bliver tilgange til selv at få afkodet og lært det, man skal spille meget lettere og umiddelbar. Børnene kan simpelthen gå i gang med det samme. Det kræver næsten ingen forklaring. Musikken kan ikke spilles uden empati – man er tvunget til at være empatisk. For det nytter ikke noget, at vi ikke lytter til hinanden. Omdrejningspunktet er og bliver den fælles puls – vi spiller på et hold. Og det allervigtigste: ingen kan undværes – alle har en vigtig rolle. Det er så min opgave som lærer, at give alle en rolle som passer til den enkelte. Her må det være på sin plads at sige; nogle instrumenter er mere inklusionsegne end andre. F.eks oplever jeg en større succesrate på keyboard end på guitar. Dermed ikke sagt at jeg ikke bruger guitar – tværtimod. Men det, at skulle koordinere venstre og højrehånd – trykke hårdt med den ene og spille let med den anden. Det er svært – og det er det for mange. Keyboardet derimod kan betjenes med én finger, man kan let ændre lyden så selv enkelte toner lyder af meget. Det er ikke få følsomt som guitaren over for anslag. Og ikke mindst vigtigt: Det er let at tilslutte et par hovedtelefoner. Elektriske trommer er også gode som inklusionsinstrument. Det er fedt at spille trommer og med flere trommeslagere, vil der ligge en implicit støtte i at spille sammen med en anden.

Du arbejder med destruktiv- og kreativ støj. Hvordan beskriver du disse to former for støj?

Selvfølgelig er der nogle ting, som skal være tilgængelige. Hovedtelefoner til keyboard og guitar og måske endda til trommerne. Hvorfor det? Fordi støj/larm i musiklokalet kan være meget forstyrrende og ligefrem provokerende for nogle. Her skal eleverne lære, at der findes to former for larm/støj. Den ene slags kalder jeg for destruktiv støj. Det er støj fra instrumenter som ikke bliver betjent korrekt, så som at slå i tangenterne med begge hænder. Råbe i mikrofonerne. Rykke i strengene på guitaren/bassen uden at tage nogle toner osv. Den form for støj er meget lidt fordrende for at blive bedre på sit instrument. Det kan være dræbende for fællesskabsfølelsen, fordi eleverne ofte bliver sure på

hinanden. Den er derfor ikke tilladt, når der er tændt for anlægget. Instrumenter skal altid behandles ordentligt og med respekt. Den anden form for støj er langt mere spændende. Det er den kreative støj. For lyden af 20 elever som øver i samme rum giver støj. Men jeg oplever ikke denne støj som et problem. Dels fordi eleverne ved, at det siger noget, når man øver, men der er et mønster (eller en rytme om man vil) i støjen. Når vi har arbejdet i en periode efter boysens musiktime systemet, så sker det ofte, at to grupper bliver enige om at øve sammen. Måske er det

trommer og bas, der tager initiativet og pludselig bliver der ikke kun øvet koordination og toner, men rytmer og melodiske forløb. Det er stadigvæk en udfordring med støj i musiklokalet. Den kreative støj til trods, så vil støj være en udfordring for de lydfølsomme. Derfor er keyboard, guitar, trommer med hovedtelefoner en rigtig god ide og en meget vigtig ingrediens, når man skal arbejde med inklusion i musik. En af de helt store ting er, at man kan "slukke" for de elever, som lige har brug for en time-out. Men de er stadigvæk fysisk tilstede i klassen. Det er ikke en straf, for andre elever får også lov til at tage en time-out for at øve selv. Som barn bliver man derfor ikke udstillet på samme måde, som når man lige skal tage 5 min udenfor. I det inkluderende fællesskab ligger der jo også et ønske for den inkluderede om at være med på samme vilkår som de andre.

* Vil du gerne med på invitations-/mailinglisten til vores årlige musikdag, så send en mail til Birgit Nielsen: bi@viauc.dk